

V Bruseli 31. októbra 2022
(OR. en)

Medziinštitucionálny spis:
2022/0344(COD)

14265/22
ADD 3

ENV 1092
CLIMA 558
AGRI 600
FORETS 110
ENER 553
TRANS 677
CODEC 1645
IA 171

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie

Dátum doručenia: 27. októbra 2022

Komu: Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie

---

Č. dok. Kom.: SWD(2022) 543 final

Predmet: PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE
ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU
Sprievodný dokument k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva, smernica 2006/118/ES o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality a smernica 2008/105/ES o environmentálnych normách kvality v oblasti vodnej politiky

---

Delegáciám v prílohe zasielame dokument SWD(2022) 543 final.

Príloha: SWD(2022) 543 final

V Bruseli 26. 10. 2022
SWD(2022) 543 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE
ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

[...]

Sprievodný dokument

k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady,

ktorou sa mení smernica 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva, smernica 2006/118/ES o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality a smernica 2008/105/ES o environmentálnych normách kvality v oblasti vodnej politiky

{COM(2022) 540 final} - {SEC(2022) 540 final} - {SWD(2022) 540 final}

ZHRNUTIE

Rámcová smernica o vode spoločne so smernicou o environmentálnych normách kvality a smernicou o podzemných vodách tvorí rámec pre udržateľné hospodárenie s útvarmi povrchovej a podzemnej vody v Európe. Hoci je takmer 100 000 európskych útvarov povrchových vôd a 12 000 útvarov podzemných vôd stále pod tlakom v dôsledku znečisťovania, sú tieto útvary hlavným zdrojom pitnej vody, zabezpečujú biodiverzitu, sú základným zdrojom pre poľnohospodárov a priemysel, dopravným prostriedkom, ako aj nenahraditeľnou zložkou výroby elektrickej energie a tepla.

V platných právnych predpisoch sa uvádza viacero znečisťujúcich látok a skupín znečisťujúcich látok, ako aj povolené koncentrácie pre každú z nich, ktoré členské štáty musia na svojom území dodržiavať. V právnych predpisoch sa zároveň reguluje monitorovanie (na takmer 150 000 miestach v EÚ) a nahlasovanie, či sa zistilo, že znečisťujúce látky prekračujú určenú maximálnu koncentráciu. Okrem toho sa nahlasujú aj opatrenia prijaté voči tomuto znečisteniu. Právne predpisy EÚ v súčasnosti zahŕňajú 53 látok v prípade povrchových vôd; ide prevažne o pesticídy, priemyselné chemikálie a kovy. Pokiaľ ide o podzemné vody, v právnych predpisoch sa uvádzajú dusičnany a účinné látky v pesticídoch.

Touto iniciatívou sa riešia dva hlavné problémy:

1. Nedostatočná **ochrana ekosystémov a ľudského zdravia** pred rizikami, ktoré predstavujú všadeprítomné a/alebo nové znečisťujúce látky a ich zmesi. Súčasný zoznam látok vzbudzujúcich obavy na úrovni EÚ je neúplný (nezahŕňa látky, ktoré majú závažné nepriaznivé účinky na životné prostredie a ľudské zdravie) a zastaraný (uvádzajú sa v ňom látky, ktoré sa už nevyskytujú vo významných množstvách alebo na ktoré sa vzťahujú nedostatočné normy kvality). Súčasný zameranie na jednotlivé látky navyše nezohľadňuje kumulatívny alebo kombinovaný účinok zmesí, pričom daný rámec v súčasnosti nezohľadňuje sezónne zmeny záťaže znečisťujúcimi látkami, napr. v prípade pesticídov používaných poľnohospodármi alebo v súkromných záhradách.
2. **Nedostatky vo vykonávaní:** medzi znečisťujúcimi látkami a normami kvality určenými na vnútroštátnej úrovni existujú príliš veľké rozdiely, čo vedie k neporovnateľným údajom. Správa a nahlasovanie údajov sú ťažkopádne a neprispôsobené na digitálny potenciál technológií súčasnosti a aktualizácia zoznamov znečisťujúcich látok vplyvujúcich na povrchové a podzemné vody prostredníctvom riadneho legislatívneho postupu predstavuje nadmerne dlhý postup.

Cieľom preskúmania smernice o environmentálnych normách kvality, smernice o podzemných vodách a rámcovej smernice o vode je výrazne zmodernizovať pravidlá týkajúce sa znečisťujúcich látok vo vode, a teda dosiahnuť cieľ nulového znečistenia v celkovom kontexte Európskej zelenej dohody. Iniciatíva vychádza z viacerých iných iniciatív Európskej zelenej dohody a je s nimi prepojená, ide napr. o zníženie používania pesticídov a antimikrobiálnych látok v poľnohospodárstve a akvakultúre, revíziu smernice o čistení komunálnych odpadových vôd na riešenie mikropolutantov atď., ako aj revíziu politiky EÚ v oblasti chemických látok prostredníctvom stratégie „Chemikálie – stratégia udržateľnosti“.

Predkladá sa balík uprednostňovaných možností a čiastkových možností politiky, v ktorom sa riešia dva hlavné problémy.

Nedostatočná ochrana:

- pokiaľ ide o povrchové vody:
  - doplnenie 24 jednotlivých látok do zoznamu prioritných látok: pesticídov, liekov a priemyselných chemikálií, ako aj skupiny 24 látok PFAS,
  - zmena normy environmentálnej kvality v prípade 16 látok: sprísnenie v 14 prípadoch a zmiernenie v dvoch prípadoch,
  - vypracovanie metodiky na meranie a monitorovanie mikroplastov a génov antimikrobiálnej rezistencie v povrchových a podzemných vodách s cieľom ich budúceho zaradenia do zoznamu ako znečisťujúcich látok,
  - odstránenie štyroch látok zo zoznamu (troch pesticídov a jednej priemyselnej chemikálie), keďže už nepredstavujú celoúnijné riziko,
- pokiaľ ide o podzemné vody:
  - doplnenie prílohy I (normy na úrovni EÚ) o skupinu 24 látok PFAS, dve antibiotiká a škálu produktov rozkladu pesticídov,
  - doplnenie prílohy II (keď členské štáty majú zväžiť stanovenie vnútroštátnych noriem) o jeden liek.

Nedostatky vo vykonávaní:

- vytvorenie povinného „zoznamu sledovaných látok“ v podzemných vodách na zhromažďovanie spoľahlivejších údajov o možných látkach znečisťujúcich podzemné vody,
- úprava zoznamu sledovaných látok v povrchových vodách s cieľom zohľadniť sezónnosť emisií,
- uľahčenie budúcich úprav zoznamov znečisťujúcich látok prostredníctvom zjednodušeného legislatívneho postupu,
- harmonizácia noriem pre znečisťujúce látky, ktoré sú relevantné na úrovni povodí,
- zavedenie mechanizmu automatizovaného nahlasovania údajov, ktorým sa umožní rýchlejší a priamočiarejší prístup k nespracovaným údajom o kvalite vody na úrovni členského štátu.

Vedecká základňa iniciatívy sa vypracovala v rámci transparentného a inkluzívneho procesu pod vedením Spoločného výskumného centra Komisie a GR pre životné prostredie, a to so zapojením členských štátov, zainteresovaných strán, priemyslu a akademickej obce. Nezávislé vedecké preverovanie dotknutých látok zabezpečil Vedecký výbor pre zdravotné, environmentálne a vznikajúce riziká. Súčasťou posúdenia vplyvu sú jeho predbežné alebo záverečné stanoviská ku každej z látok/skupín látok, ktoré sú v tomto momente k dispozícii (október 2022). Limitné hodnoty látok, pre ktoré nie sú k dispozícii žiadne predbežné alebo záverečné stanoviská, sa zakladajú na dokumentácii, ktorú Komisia vypracovala pre Vedecký výbor pre zdravotné, environmentálne a vznikajúce riziká. Limitné hodnoty týchto látok sa v celom posúdení vplyvu a návrhu označujú hranatými zátvorkami. Po získaní stanovísk sa tieto zátvorky odstránia.

Očakáva sa, že táto iniciatíva bude mať pozitívny vplyv na kvalitu vody útvarov povrchových a podzemných vôd v Európe, ako aj environmentálne, sociálne a hospodárske prínosy. Preto

sa predpokladá, že bude mať priamy vplyv na priemysel, poľnohospodárstvo, distribútorov, podniky pôsobiace v oblasti úpravy odpadových vôd, orgány členských štátov a občanov.

Na úrovni EÚ nebolo možné vyčíslieť všetky vplyvy. Navyše, keďže každý členský štát si môže zvoliť, ktoré opatrenia vykoná na dodržiavanie uprednostňovaného balíka politických opatrení, náklady a prínosy nemožno komplexne vyčíslieť, takže medzi látkami, ako aj medzi vodnými útvarmi budú odlišnosti.

Je však zrejmé, že zaradenie viacerých látok v povrchových a podzemných vodách do zoznamu alebo (v prípade povrchových vôd) zmena ich noriem environmentálnej kvality bude mať dôsledky z hľadiska nákladov, a to v niektorých prípadoch závažné. Pokiaľ ide o povrchové vody, výrazné priame náklady na prispôsobenie sa očakávajú napríklad v súvislosti s doplnením zoznamu o ibuprofen (liek proti bolesti a zápalu), glyfozát (herbicíd používaný v poľnohospodárstve a záhradníctve), PFAS (veľká skupina chemikálií, ktoré sa používajú v kuchynskom náčiní, odevoch a nábytku, hasiacich penách a vo výrobkoch na osobnú starostlivosť) a bisfenol A (zložka plastového obalu). To isté platí pre zmenu noriem environmentálnej kvality polyaromatických uhlíkovodíkov (chemikálií vznikajúcich pri spaľovaní uhlia, plynu, ropy, potravín), ortuti (kovu uvoľňovaného prevažne pri spaľovaní uhlia a ťažbe zlata) a niklu (kovu uvoľňovaného pri spaľovaní uhlia a ťažkého vykurovacieho oleja). Najvýraznejšie náklady v súvislosti s podzemnými vodami sa očakávajú vo vzťahu k obmedzeniu používania látok PFAS (napr. v hasiacich penách – až 390 miliónov EUR ročne na používanie náhrad) a nakladaniu s kontaminovanými tuhými biologickými látkami (až 755 miliónov EUR ročne na spaľovanie a 201 miliónov EUR ročne na skládkovanie). Z nižších nákladov na úpravu vody však budú ťažiť podniky pôsobiace v oblasti pitnej vody a v konečnom dôsledku aj daňovníci.

Treba poznamenať, že náklady a prínosy nemožno pripísať len tejto iniciatíve, keďže existuje viacero iných iniciatív zaoberajúcich sa rovnakými znečisťujúcimi látkami, napríklad smernica o čistení komunálnych odpadových vôd, smernica o pitnej vode, smernica o priemyselných emisiách, smernica o udržateľnom používaní pesticídov a oznámený zákaz používania všetkých látok PFAS s výnimkou nevyhnutných použití.

S možnosťami digitalizácie, administratívneho zjednodušenia a lepšieho riadenia rizík, ktorých cieľom je presnejšie a včasnejšie monitorovanie a nahlásovanie, sú spojené obmedzené jednorazové administratívne náklady pre Európsku komisiu (poverenú návrhom usmerňovacích dokumentov, metodík atď.), Európsku environmentálnu agentúru (poverenú zlepšovaním prístupu k údajom o kvalite vody) a Európsku chemickú agentúru (poverenú vedeckým posudzovaním rizika príslušných znečisťujúcich látok). Náklady sú v prípade väčšiny posudzovaných úloh hlboko pod úrovňou 1 milión EUR. Očakáva sa, že náklady členských štátov spojené s monitorovaním znečistenia sa celkovo zvýšia v dôsledku väčšieho počtu a rôznej povahy látok (napr. mikroplastov), na ktoré sa vzťahujú právne predpisy. Nepredpokladá sa však, že v krajinách EÚ27 súhrnne presiahnu 15 miliónov EUR ročne (očakávajú sa teda na úrovni približne 0,33 milióna EUR až 0,55 milióna EUR ročne na členský štát). Tieto náklady však Komisii a členským štátom umožnia v budúcnosti prijať cielenejšie opatrenia proti znečisťovaniu.

V tomto posúdení vplyvu sa konštatuje, že celkovo prínosy pre spoločnosť výrazne prevažujú nad nákladmi. Medzi prínosy patria úspory nákladov na úpravu vody a kalov, zdravší ekosystém a úspory nákladov na zdravotnú starostlivosť. Závažný vplyv môže mať, rovnako

ako v prípade znečistenia ovzdušia a pôd, aj vystavenie napríklad endokrinným disruptorom a látkam PFAS. Pokiaľ ide o látky PFAS, úspory vyplývajúce z možnosti neuplatniť reverznú osmózu pri úprave vody predstavujú približne 9 miliárd EUR ročne a úspory v oblasti zdravotnej starostlivosti sa odhadujú približne na úrovni 52 – 84 miliárd EUR ročne. Očakáva sa preto, že táto iniciatíva bude mať výrazný prínos pre spoločnosť a životné prostredie, pričom bude dopĺňať ďalšie právne predpisy EÚ, ktoré už existujú, alebo sa pripravujú v rámci Európskej zelenej dohody.

Možno teda zhrnúť, že iniciatívou sa revidujú právne predpisy EÚ týkajúce sa znečisťujúcich látok s cieľom zosúladiť ich s kontaminantmi relevantnými v súčasnosti a v nadchádzajúcich rokoch, no zvyšuje sa ňou aj relevantnosť, transparentnosť a adaptabilnosť právnych predpisov. Iniciatíva preto prispieva k celkovému úsiliu o znižovanie znečisťovania na úrovne, ktoré už nie sú škodlivé pre ľudské zdravie a životné prostredie, a to v súlade s akčným plánom EÚ v oblasti nulového znečistenia.